

Збережені документи дають можливість уявити не тільки роль колишніх студентів Академії у справі захисту України, а також їх внесок у політичне, економічне та культурне життя суспільства.

Цікаво зазначити, що їх нащадки турбувалися не тільки про збереження пам'яті про бойові звитяги своїх предків, але й про виховання та освіту молоді. З цією метою вони робили вагомі внески в монастирі, церкви, на виховання й освіту дітей-сиріт тощо.

Крстанов Т.П., с.н.с.

(Софія, Церковно-історичний й архівний ін-т
при Болгарській Патріархії)

БОЛГАРСЬКІ ЦЕРКОВНІ ІСТОРИКИ - ВИХОВАНЦІ КИЇВСЬКОЇ ДУХОВНОЇ АКАДЕМІЇ (Нешо С.Бойкікев, Тодор Ст.Бурмов, Іван Йончев Снегаров)

Київ і Болгарія - це багаторічна історія, деякі сторінки якої написані золотими літерами, а деякі на сьогодні *tabula rasa*.

Наш спільний обов'язок - вивчити і прочитати цю історію - вчительку буття.

Київ мав велике значення у справі навчання і формування інтелігенції часів болгарського Відродження. Особливе місце належить Києво-Могилянській - Київській духовній академії. Мало відомо про болгарських вихованців Академії XVII-XVIII століть, більше - XIX-XX століть.

Наша мета є обмеженою - дослідження біографій трьох болгарських церковних істориків, вихованців Київської духовної академії:

Нешо Стоянов Бойкікев (1820-1906 рр.) - чернець болгарського Зографського монастиря на Святоафонській Горі. Закінчив навчання в Київській духовній академії в 1851 р. кандидатською дисертацією "О том, что Болгарский Архиепископ в древние времена не зависел ни от Римского, ни от Константинопольского патриархов", яку пізніше надрукував. Писав й інші твори. Посвячений в сан ієромонаха в Києві, пізніше обраний Охридським і Пловдивським митрополитом.

Тодор Стоянов Бурмов (1834-1906 р.р.) навчався в Київській Духовній семінарії і Київській духовній академії до 1857 р. Ймовірно, там і написав кандидатську дисертацію, надруковану в 1859-1860 рр., "Про початок, поширення і утвердження християнської віри поміж болгарами". В інших творах він виступає як історик з питань болгарського церковного життя ("Болгарсько-грецький церковний розкол", 1902 р.).

Іван Йончев Снегарев (1883-1971 рр.) навчався в Київській духовній академії в 1908-1912 рр. Став відомим болгарським церковним істориком. Був професором Богословського факультету Софійського університету Св.Климента Охридського та членом Болгарської академії наук.

Герасимова-Персидська Н.О., професор

(Київ, Державна консерваторія)

МУЗИКА І ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ЕЛІТА УКРАЇНИ

Києво-Могилянська академія спричинилась не тільки до ширення просвіти, виховання прошарку, який став згодом основою національної інтелігенції, а й до формування інтелектуальної еліти. Хоч завжди нечисленна, вона проте свідчить про рівень культури і є рушійною силою в активізації перетворень, становить авангард суспільства.

Вплив її відчутний і в музиці II половини XVII-XVIII ст., яка, хоча і зосереджена в сфері партесного концерту, була багатомірною і виявляла спільні тенденції не тільки з поезією, але й сильно резонувала, зокрема, і з гомілетикою та риторикою. Ця глибинна течія тільки-но починає досліджуватись - і тут маємо важливі аналогії, виявлені Міляєвою Л.С. /див."Иконография и красноречие украинского бароко/росписи надвратной церкви Києво-Печерской лавры" /Восточнохристианский храм. Литургия и искусство", Спб, 1994, сс. 308-316).

В музичній творчості чимало партесних концертів свідчать про точний розрахунок форми, з вічноваденими пропорціями, про застосування законів риторики. Цей рівень звичайно відкривався знавцям, хоча і широкий слухач підсвідомо відчував стрункість і узгодженість цілого. Аналіз викриває крім того все більше прикладів застосування музично-риторичних фігур, що виникли внаслідок використання надбань словесного мистецтва і склались у розгорнуту систему в музиці Західної Європи. Пошук і визначення їх у процесі слухання давали особливу інтелектуальну насолоду "освіченим аматорам", якими були професори та частина вихованців Академії. Врешті, прекрасна філологічна освіта, якої набували в Академії, наштовхувала на уважне вслуховування в музичне втілення слова, на встановлення різного типу взаємозв'язків між ним та музикою, в якій вони закарбовані.